

## Ustanovitev kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije

Ljiljana KUHAR\*

Podobno kot v večini evropskih dežel je bila kmetijsko-gozdarska zbornica zakonsko ustanovljena na območju Slovenije (Dravske banovine) že med obema vojnama in je delovala do druge svetovne vojne. V zahodnoevropskih državah uvrščajo kmetijsko-gozdarske zbornice med ustanove demokratičnega sistema. Njihove glavne funkcije so:

- zastopanje interesov kmetov, lastnikov kmetijskih zemljišč in kmetijskih, gozdarskih in ribiških organizacij,
- svetovanje kmetom in kmetijskim organizacijam, ki opravljajo kmetijsko, gozdarsko in ribiško dejavnost,
- pospeševanje razvoja gospodarnega in okolju prijaznega kmetovanja, gozdarstva in ribištva.

Z ustanovitvijo kmetijsko gozdarske zbornice dobi kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo enotno interesno organizacijo. S pomočjo zbornice se poveča vpliv kmetov na gospodarskem, socialnem in zakonodajnem področju v državi. Poveča se njihov vpliv na delovanje strokovnih služb v kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu, ki bodo po novem delovale v okviru zbornice. Te službe so:

- kmetijska svetovalna služba,
- selekcija in kontrola proizvodnje v živinoreji,
- introdukcija v rastlinski pridelavi ter sadjarski in vinogradniški centri,
- del gozdarske službe (svetovanje v gozdarstvu).

V okviru zbornice bodo delovali dosedanja kmetijski zavodi s servisnimi kmetijskimi službami.

Kmetijsko-gozdarska zbornica bo enovita organizacija s sedežem v Ljubljani (samo ena pravna oseba). Imela bo

predvidoma sedem območnih enot (sedem regij). Sedeži enot bodo na sedanjih kmetijskih zavodih. Območne enote ne bodo pravne osebe. Imele bodo izpostave (območja sedanjih upravnih enot). Sedež strokovnih služb bo na državni zbornici v Ljubljani. Na območnih zbornicah bodo specialistične službe, na izpostavah območnih zbornic pa terenske službe.

Najvišji organ kmetijsko-gozdarske zbornice bo svet zbornice, ki bo imel 42 delegatov. Svet izmed svojih delegatov izvoli predsednika in dva podpredsednika. Poleg sveta zbornice so še upravni in nadzorni odbor, častno razsodišče in direktor zbornice. Podobne organe bodo imele tudi regijske enote.

Kmetijsko-gozdarska zbornica bo javno pravno združenje, ki bo imelo obvezno članstvo za lastnike kmetijskih zemljišč (fizične osebe) in kmetijske organizacije (pravne osebe) ter prostovoljne člane. Lahko bo opravljala javna pooblastila. Kmetijsko-gozdarska zbornica se bo financirala iz:

- zborničnega prispevka,
- prihodkov iz lastne dejavnosti,
- sredstev, ki jih skladno z zakonom dodeli država za delovanje javnih služb,
- sredstva lokalnih skupnosti,
- krediti, dotacije ipd.

Predlog novega zakona o kmetijsko-gozdarski zbornici sta že obravnavala Odbor Vlade R Slovenije za gospodarstvo in Vlada R Slovenije.

## Zavod za gozdove Slovenije danes, jutri - Delo z gozdom v dobro narave in ljudi

Primož ILEŠIČ\*\*

Zavod za gozdove Slovenije je bil ustanovljen na podlagi Zakona o gozdovih leta 1993, ki je v temelju spremenil takratno organiziranost gozdarske dejavnosti. Ustanovljen je bil z namenom, da kot enovita gozdarska organizacija usmerja gospodarjenje z gozdom in gozdnim prostorom v državni in privatni lasti na celotni površini Republike Slovenije. Na temelju naravnih zakonitosti gozda in njegovega življenjskega prostora so upoštevani tako interesi lastnikov gozdov kakor tudi interesi javnosti in države.

\* E. K., dipl. inž., državni podsekretar MKGP, Dunajska 56-58, 1000 Ljubljana, SLO

\*\* P. I., dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, SLO

Zavod ne poseduje nikakršnih pravic in dolžnosti v zvezi z upravljanjem, gospodarjenjem ali pridobivanjem dohodka iz gozda.

Cilji in naloge Zavoda za gozdove Slovenije izhajajo iz Zakona o gozdovih in iz Programa razvoja gozdov. Odvisni so od lastninsko - ekonomskih odnosov, od sposobnosti gozda, da omogoča ekološke, socialne in ekonomske funkcije in od tega, kolikšen pomen daje družba izobraževanju lastnikov gozdov in osveščanju javnosti. Glavni cilji so:

1. Ohranitev in trajnostni razvoj gozdov v njihovi biološki pestrosti ter vseh ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcijah,

2. obranitev naravnega okolja in ekološkega ravnotežja v krajini,
3. ohranitev posejlosti in kultiviranosti krajine ter izboljševanje kakovosti življenja na podeželju. Glavne cilje lahko strmemo v izjavo o poslanstvu Zavoda za gozdove, ki obsega prizadevanje za kakovost gozda, gozdne krajine in človekovega življenja, oziroma v geslo: »Delo z gozdom v dobro narave in ljudi«.

V organizacijskem smislu je Zavod samostojna pravna oseba, ki je organizirana kot javni zavod. Za svoje delo odgovarja Vladi RS. Ker predstavlja Zavod neprofitni del gozdarstva, se njegova dejavnost skoraj v celoti financira iz sredstev državnega proračuna. Zavod sestavlja Centralna

enota in 14 območnih enot. V sklopu območnih enot je 94 krajevni enot in 4 gojitvena lovišča. Skupno število revimih gozdarjev je 433 oziroma v povprečju 4,6 revimih gozdarjev na krajevno enoto. 1 revirni gozdar pokriva povprečno 2.500 ha velik gozdni revir. Strokovno delo Zavoda je organizirano v sklopu 8 strokovnih oddelkov.

Zavod upravlja Svet zavoda in 14 Svetov območnih enot Zavoda. Svet Zavoda šteje 25 članov in ga sestavljajo predstavniki svetov območnih enot, ustanovitelja, izobraževalnih in raziskovalnih organizacij s področja gozdarstva in predstavniki lastnikov gozdov. Obravnava strokovnih vprašanj, povezanih z gozdarstvom in lovstvom, je zadolžitev Strokovnega sveta Zavoda in 14 Strokovnih svetov OE Zavoda.

## Uspešnost novega sistema sonaravnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji\*

Franc FERLIN\*\*

Ocena uspešnosti sistema sonaravnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji v letih 1993 - 1997 sloni na analizi temeljnih ekoloških, gozdnogospodarskih in socialnoekonomskih dejavnikov kot indikatorjev vpliva sistema (trendov razvoja gozdov in intenzivnosti ter uspešnosti gospodarjenja, odziva lastnikov gozdov) ter na analizi uspešnosti uresničevanja sistema samega (javne gozdarske službe, nacionalnega programa razvoja gozdov, glavnih zakonskih določila). Kritična analiza indikatorjev vpliva sistema kaže:

- pozitivni vpliv na nadaljnji razvoj gozdov ter ohranjanje njihove biološke pestrosti, na zniževanje deleža ekološko nesprejemljivih sečenj, posredno pa tudi na blaženje procesov propadanja gozdov;
- pomemben prispevek k ekonomski uspešnosti gospodarjenja z gozdovi, saj proračunske spodbude lastnikom gozdov (financiranje javne gozdarske službe in sofinanciranje vlaganj) predstavljajo skoraj petino prodajne cene lesa;
- prenike obseg izvajanja gozdnogojitvenih ukrepov, ki vplivajo na kakovost in stabilnost gozdov - zaradi premajhnega obsega proračunskih sredstev;
- razmeroma močan vpliv na izvajanje varstvenih in sanacijskih ukrepov (povečana proračunska sredstva) v zasebnih gozdovih;
- zelo pozitivni vpliv na vzdrževanje gozdnih cest v zasebnih gozdovih (plačevanje prispevka lastnikov gozdov, enoten sistem upravljanja oziroma vzdrževanja);
- pozitivni vpliv na izobraženost in usposobljenost lastnikov gozdov za strokovno in varno delo v gozdu ter

povečan interes za sodelovanje z javno gozdarsko službo;

- neučinkovitost sistema v smislu spodbujanja združevanja razdrobljenih lastnikov gozdov (tudi zaradi izpada nekaterih materialnih spodbud).

Analiza uspešnosti uresničevanja sistema sonaravnega gospodarjenja pa kaže naslednje:

- Programa razvoja gozdov v Sloveniji se je v prvem letu njegovega uresničevanja (1996) v materialnem pogledu uresničeval 62 %-tno, in sicer 79 %-tno pri javni gozdarski službi ter (le) 44 %-tno pri vlaganjih v gozdove.
- Javna gozdarska služba je kot glavni steber sistema predstavljala njegov najuspešnejši del. Tako bodo npr. vsi slovenski gozdovi v razmeroma kratkem času popolnoma pokriti tudi z detajlnimi gozdnogojitvenimi načrti, izdelovanje območnih lovskogojitvenih načrtov, ki je sedaj v pristojnosti gozdarjev, pa predstavlja pomemben korak k ekosistemskemu ravnanju z gozdom.
- Analiza uresničevanja zakona o gozdovih kaže največji razkorak na strani nekaterih, še ne sprejetih (podzakonskih in drugih) predpisov, nekatere določbe zakona pa so ostale neuresničene tudi na strani Zavoda za gozdove Slovenije. Uresničevanje tega zakona je na dobrih dveh tretjinah poti. Zakon, ki ureja upravljanje državnih gozdov, pa se slabše uresničuje. Zaradi nekaterih neracionalnih rešitev v tem zakonu (predvsem izključitve možnosti tržnega določanja oziroma preverjanja višine koncesijskih dajatev) pa je slab tudi ekonomski rezultat gospodarjenja z državnimi gozdovi.

\* Opomba uredništva: Prispevek bo v celoti objavljen v naslednji številki GozdV.

\*\* Mag. F. F., Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, SLO